TÜRKİYE YÜZEY ARAŞTIRMALARI WEBİNARLARI
I-II-III

Batı Anadolu
Orta Anadolu ve Karadeniz
Doğu - Güneydoğu Anadolu ve Doğu Akdeniz

BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

Bursa - 2020

Bursa Uludağ Üniversitesi Yayınları

Türkiye Yüzey Araştırmaları Webinarları
Batı Anadolu
Orta Anadolu ve Karadeniz
Doğu-Güneydoğu Anadolu ve Doğu Akdeniz

Yayına Hazırlayanlar:

Prof. Dr. Mustafa ŞAHİN
Fikret ALKAN
Murat BAŞLAR
Doç. Dr. Erkan FİDAN
Dr. Serkan GÜNDÜZ
Dr. Mehmet Ali YILMAZ
Araş. Gör. Hazal ÇITAKOĞLU
Araş. Gör. Serap ALA ÇELİK
Araş. Gör. Buğra KURU

Grafik:
Hatice ŞAHİN

Bursa - 2020

ISBN:978-605-68649-1-9

Yazıların bilimsel sorumluluğu yazarlarına aittir.
Kaynak gösterilmeden alıntı yapılamaz.

DÜZENLEYENLER

- T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü
- Bursa Uludağ Üniversitesi, Arkeoloji Araştırmaları Araştırma ve Uygulama Merkezi (ARAM)
- Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi
- Uşak Üniversitesi
- Arkeologlar Derneği Bursa Şubesi
- Arkeolojihaber

BİLİM KURULU

- Prof. Dr. Mustafa ŞAHİN, *Bursa Uludağ Üniversitesi (Başkan)*
- Prof. Dr. Felix PIRSON, *Deutsches Archäologisches Instiut - İstanbul*
- Prof. Dr. Rainer M CZICHON, *Uşak Üniversitesi*
- Prof. Dr. Ralf Heinrich BECKS, *Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi*
- Prof. Dr. Klara KUZMOVA, *Trnava Üniversitesi, Slovakya*
- Prof. Dr. Philppo Battistoni BATTISTONI, *Pisa Üniversitesi, İtalya*
- Prof. Dr. Werner JOBST, *Avusturya Bilimler Akademisi, Avusturya*
- Doç. Dr. Erkan FİDAN, *Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi*
- Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Ali YILMAZ, *Uşak Üniversitesi*
- Dr. Öğr. Üyesi Serkan GÜNDÜZ, *Bursa Uludağ Üniversitesi*
- Dr. Philip BES, *DAI-TransPergMicro/Independent Researcher*
- Bernhard LUDWIG, *Deutsches Archäologisches Instiut - İstanbul*
- Xun YANG, *Freie Universität Berlin*

ONLINE YAYIN KURULU

- Prof. Dr. Mustafa ŞAHİN, BUÜ Arkeoloji Bölümü ve Arkeologlar Derneği Bursa Şubesi Başkanı
- Murat BAŞLAR, Arkeolojihaber Editörü
- Doç. Dr. Erkan FİDAN, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Arkeoloji Bölümü Öğretim Üyesi
- Dr. Serkan GÜNDÜZ, BUÜ Arkeoloji Araştırmaları Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürü
- Dr. Mehmet Ali YILMAZ, Uşak Üniversitesi Arkeoloji Bölümü Öğretim Üyesi
- Araş. Gör. Hazal ÇITAKOĞLU, BUÜ Arkeoloji Bölümü
- Araş. Gör. Serap ALA ÇELİK, BUÜ Arkeoloji Bölümü
- Araş. Gör. Buğra KURU, BUÜ Arkeoloji Bölümü
- Fikret ALKAN, Arkeolog, Arkeolojihaber Blog Yazarı

Türkiye Yüzey Araştırmaları Webinarı III

Doğu - Güneydoğu Anadolu ve Doğu Akdeniz 05-06-07 Mart 2021

Çevrimiçi Program

Doğu-Güneydoğu Anadolu ve Doğu Akdeniz Yüzey Araştırmaları Webinarı

Program

05 Mart Cuma

21.00 Açılış Konuşması M Yahya COŞKUN - Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdür Yardımcısı

21.15 Açılış Oturumu - Kültür Varlıklarının Tahribatı ve Alınması Gereken Önlemler

Moderatör: Prof. Dr. Mustafa ŞAHİN
Konuşmacılar:
Prof. Dr. Necmi KARUL – Karahan Tepe Kazı Başkanı
Prof. Dr. Gürcan POLAT – Antandros Antik Kenti Kazı Başkanı
Prof. Dr. Kutalmış GÖRKAY – Zeugma Antik Kenti Kazı Başkanı
Zeynep BOZ - Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü Kaçakçılıkla Mücadele Dairesi Başkanı

06 Mart Cumartesi

I.Oturum
Moderatör: Adnan ÇEVİK
13.00 - 13.20 2019 Yılı Ağrı İli, Eleşkirt İlçesi Yüzey Araştırması *Yavuz GÜNAŞDI*
13.20 - 13.40 Ağrı Dağı Bölgesi'nde Arkeolojik Araştırmalar: Gözlemler Tespitler ve Öneriler *Ayhan YARDIMCIEL*
13.40 - 14.00 Ortaçağ'dan Günümüze Kars ve İlçelerindeki Türk Dönemi Yüzey Araştırması (2019-2020 Yılı Çalışmaları) *Muhammet ARSLAN*
14.00 - 14.20 Kars İli ve Çevresinde Yer Alan Ortaçağ Ermeni Kiliseleri (Ani Hariç) Yüzey Araştırması *Güner SAĞIR*
14.20 - 14.40 Soru-Cevap

II.Oturum
Moderatör: Yavuz GÜNAŞDI
15.00 - 15.20 VANYA-2019: Gürgürbaba Tepesi 028 Numaralı Paleolitik Buluntu Yeri Detaylı Yüzey Araştırması *İsmail BAYKARA*
15.20 - 15.40 Bingöl İli Karlıova, Solhan ve Genç İlçeleri Demir Çağı Yüzey Araştırması, 2019 Yılı Sonuçları *Harun DANIŞMAZ*
15.40 - 16.00 2019 Yılı Yüzey Araştırmasında Tespit Edilen Bingöl'deki Kaleler *Nebi BUTASIM*
16.00 - 16.20 Malazgirt Savaş Alanının Tespiti, Tarihi ve Arkeolojik Yüzey Araştırması *Adnan ÇEVİK*
16.20 - 16.40 Soru-Cevap

III.Oturum
Moderatör: Aytaç COŞKUN
17.00 - 17.20 Malatya İli Neojen ve Pleistosen Dönem Yüzey Araştırması Serkan ŞAHİN
17.20 - 17.40 2019-2020 Yılı Malatya Yüzey Araştırmaları Sevgi DÖNMEZ
17.40 - 18.00 Tunceli Yüzey Araştırması 2019-2020 Sonuçları Yasemin YILMAZ
18.00 - 18.20 Elazığ Prehistorik Dönem Arkeolojik Yüzey Araştırması (EPAS) 2020 – Uluova ve Çevresi Abdulkadir ÖZDEMİR
18.20 - 18.40 Dağlık Şırnak Yüzey Araştırması Nilgün COŞKUN
18.40 – 19.00 Soru-Cevap

IV.Oturum
Moderatör: Yasemin YILMAZ
20.00 - 20.20 Diyarbakır İli ve İlçeleri Ortaçağ ve Sonrasına Ait Mimari ve Sanat Eserlerinin İncelenmesi Yüzey Araştırması İrfan YILDIZ
20.20 - 20.40 Diyarbakır İli ve İlçeleri Klasik Dönem Yüzey Araştırması Aytaç COŞKUN
20.40 - 21.00 2019 Yılı Mardin ve Batman (Tur Abdin) Bölgesi Ortaçağ ve Sonrası Yüzey Araştırması Tahsin KORKUT
21.00 - 21.20 Soru-Cevap

07 Mart Pazar

V.Oturum
Moderatör: Abdulkadir ÖZDEMİR
13.00 - 13.20 Şanlıurfa Çevresinde Tuzak Alanları / Avlaklar
Bahattin ÇELİK
13.20 - 13.40 Harran Ovası Yüzey Araştırması 2020
Mehmet ÖNAL - İrem MUTLU
13.40 - 14.00 Şuayip Şehri Araştırmaları: İlk Gözlemler
Seçil ÇOKOĞULLU
14.00 - 14.20 Soru-Cevap

VI.Oturum
Moderatör: Çiler ALTINBİLEK ALGÜL
15.00 - 15.20 Adıyaman İli Prehistorik ve Protohistorik Dönem Yüzey Araştırmaları (ADYAP) 2020 Yılı Çalışmaları *Sabahattin EZER*
15.20 - 15.40 Yesemek 2019 ve 2020 Yılı Yüzey Araştırmaları ve Yeni Bulgular *Atilla ENGİN*
15.40 - 16.00 Osmaniye Arkeolojik Yüzey Araştırmaları Genel Değerlendirmesi ve Tespitleri *Füsun TÜLEK*
16.00 - 16.20 Aigeai Yüzey Araştırması 2019 *Faris DEMİR*
16.20 - 16.40 Soru-Cevap

VII.Oturum

Moderatör: Atilla ENGİN

17.00 - 17.20 Orta Toroslar Tarihöncesi Araştırmaları *Çiler ALTINBİLEK ALGÜL - Orkun KAYCİ*

17.20 - 17.40 Tarsus İlçesi Hinterlandı Arkeolojik Yüzey Araştırması Deniz KAPLAN

17.40 - 18.00 Geç Antik İsauria'da Yerleşim: Boğsak Arkeolojik Yüzey Araştırması (BOGA) *Günder VARİNLİOĞLU*

18.00 - 18.20 Dağlık Kilikia'da Kırsal Yerleşimler Araştırması Ümit AYDINOĞLU

18.20 - 18.40 Soru-Cevap

VIII.Oturum

Moderatör: Mehmet ÖNAL

20.00 - 20.20 Antiokheia'nın Kırsal Alan Yüzey Araştırmaları: Kuseyr Yaylası Yüzey Araştırması 2019 *Hatice PAMİR*

20.20 - 20.40 Amik Ovası Bölgesel Yüzey Araştırma Projesi *Murat AKAR*

20.40 - 21.00 Hatay İli Türk ve İslam Dönemi Yüzey Araştırması 2019 *F. Mine TEMİZ*

21.00 - 21.20 Soru-Cevap

Kapanış oturumu

İçindekiler

Bildiriler yazar soyadlarına göre dizilmiştir.

İçindekiler

AMİK OVASI BÖLGESEL YÜZEY ARAŞTIRMASI YENİ DÖNEM ÇALIŞMALARI
MURAT AKAR - ULAŞ AVŞAR - MÜGE BULU 8

ORDU İLİ MELET IRMAĞI HAVZASI YÜZEY ARAŞTIRMALARI (OMHAY)
ATAKAN AKÇAY..... 10

TRABZON İLİ YÜZEY ARAŞTIRMASI PROJESİ 2019 YILI ÇALIŞMALARI: MAÇKA VE DÜZKÖY İLÇELERİ
HÜLYA ÇALIŞKAN AKGÜL - SİNAN KILIÇ - SERKAN DEMİREL - ERKAN YILMAZ 13

ORTAÇAĞ'DAN GÜNÜMÜZE KARS VE İLÇELERİNDEKİ TÜRK DÖNEMİ YÜZEY ARAŞTIRMASI (2019-2020 YILI ÇALIŞMALARI)
MUHAMMET ARSLAN..... 16

KARAMAN İLİ VE MERSİN İLİ MUT İLÇESİ ANTİK DÖNEM YERLEŞİMLERİ VE YERLEŞİM DÜZENLEMESİ ARKEOLOJİK YÜZEY ARAŞTIRMASI / 2019-2020 ÇALIŞMALARI
ERCAN AŞKIN 19

İSTANBUL TRAKYA'SINDA YÜRÜTÜLEN ARKEOLOJİK YÜZEY ARAŞTIRMALARI
ŞENGÜL AYDINGÜN 22

2019-2020 YILLARI DENİZLİ İLİ OMURGALI FOSİL YATAKLARI TESPİTİ YÜZEY ARAŞTIRMASI
AHMET İHSAN AYTEK - SERDAR MAYDA - ALPER YENER YAVUZ - ERHAN TARHAN - AMÉLİE VIALET - MEHMET CİHAT ALÇİÇEK..... 25

2019 YILI ARTVİN İLİ VE İLÇELERİ YÜZEY ARAŞTIRMASI BAĞLAMINDA ARTVİN'İN TAŞINMAZ KÜLTÜR VARLIKLARINA GENEL BİR BAKIŞ
OSMAN AYTEKİN..... 27

KONYA İLİ VE İLÇELERİ 2019-2020 YÜZEY ARAŞTIRMALARI
ASUMAN BALDIRAN 31

MUĞLA VE ÇANAKKALE İLLERİ YÜZEY ARAŞTIRMASI
İSMAİL ÖZER 136

ISPARTA İLİ YALVAÇ, GELENDOST VE ŞARKİKARAAĞAÇ İLÇELERİ ARKEOLOJİK YÜZEY ARAŞTIRMASI
MEHMET ÖZHANLI 139

ANTAKYA, ALTINÖZÜ, YAYLADAĞI: KUSEYR YAYLASI YÜZEY ARAŞTIRMASI 2018-2019 SON DÖNEM BULGULARI
HATİCE PAMİR - C. KARATAŞ YÜKSEL - A. HENRY - B. KOCAMAN SAKİN..... 141

ESKİŞEHİR İLİ SEYİTGAZİ VE HAN İLÇELERİ YÜZEY ARAŞTIRMALARI
RAHŞAN TAMSÜ POLAT 143

KARS İLİ VE ÇEVRESİNDE YER ALAN ORTAÇAĞ ERMENİ KİLİSELERİ (ANİ HARİÇ) YÜZEY ARAŞTIRMASI 2019 YILI ÇALIŞMALARI
GÜNER SAĞIR 146

ANKARA İLİ MİYOSEN VE PLEİSTOSEN DÖNEM YÜZEY ARAŞTIRMASI BULGULARI
MEHMET SAĞIR - İSMAİL ÖZER - İSMAİL BAYKARA - SEÇİL SAĞIR - SERKAN ŞAHİN-SİBEL ÖNAL - AYŞEGÜL ÖZDEMİR - ECE EREN - BERKAY YAŞAR - BERNA GÖKÇEN ÖZER - ECE DEMİRELLİ - ECE SİNANOĞLU 150

YOZGAT İLİ VE İLÇELERİ ARKEOLOJİK YÜZEY ARAŞTIRMASI 2017 – 2019 ÇALIŞMALARI
HACER SANCAKTAR - KUDRET SEZGİN - AYÇA DOKUZBOY 154

SAKARYA (SANGARİOS) YERLEŞİM TARİHİ VE ARKEOLOJİSİ YÜZEY ARAŞTIRMALARI 2019
SEVGİ SARIKAYA 158

BURSA İLİ VE İLÇELERİ ARKEOLOJİK YÜZEY ARAŞTIRMASI 2006-2019
MUSTAFA ŞAHİN 160

ÇORUM İLİ VE İLÇELERİNDE, "ORTA KARADENİZ'DE ANADOLU SELÇUKLU DÖNEMİ YAPILARI" 2017, 2019, 2020 YÜZEY ARAŞTIRMASI
MUSTAFA KEMAL ŞAHİN..... 162

MALATYA İLİ NEOJEN VE PLEİSTOSEN DÖNEM YÜZEY ARAŞTIRMASI
SERKAN ŞAHİN 165

Kars İli ve Çevresinde Yer Alan Ortaçağ Ermeni Kiliseleri (Ani Hariç) Yüzey Araştırması 2019 Yılı Çalışmaları

Doç. Dr. Güner SAĞIR, İstanbul Üniversitesi

guner.sagir@istanbul.edu.tr

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kültür Varlıkları ve Müzeler genel Müdürlüğü ile T.C. Genelkurmay Başkanlığı izinleriyle 2010 yılında başlayan Kars İli ve Çevresinde Yer Alan Ortaçağ Ermeni Kiliseleri (Ani hariç) yüzey araştırması, 2016 ve 2020 yılları hariç kesintisiz devam etmiştir. Bugüne kadar, bölgede yaptığımız incelemelerde araştırma kapsamında 40 civarında kilise ve şapel, 6 manastırda çalışılmıştır. Çalışmalar ağırlıklı olarak askeri sınır hattında yürütülmüş, ilçelerin tamamında da inceleme yapılmıştır. 2019 yılı yüzey araştırmasında hedefe yönelik, geçmiş yıllarda incelediğimiz dört alanda çalışılmıştır. Bunlar Horomos Manastırı, Şehit Piyade Er Yaşar Yıldırım Karakolu'nun (Bacalı Karakolu) sınırları içindeki kilise kalıntısı, Mren Katedrali ve Mağazberd Kalesi'dir.

2010 yılından beri her araştırma döneminde ziyaret ettiğimiz 1. derece askeri bölgede bulunan Horomos Manastırı, Ani'nin kuzeyinde Arpaçay'a bakan yüksek yamaçta ve vadi yatağında kurulmuş üç bölümden oluşan büyük bir yapı topluluğudur. Kuruluşu 10. yüzyıla dayanan manastıra 14. yüzyıla kadar eklemeler yapılmış, 1920'lere kadar da işlevini sürdürmüştür. Horomos Manastırı inşa edildiği tarihten itibaren önemli bir dini merkez olmuş, III. Aşot döneminde (953-977) başkentin Ani'ye taşınmasıyla da önemini artmıştır. Dönem kaynaklarından manastırda Ermeni kilisesinin büyük din adamlarının ikamet ettiği, değerli röliklere sahip olduğu, minyatürlü el yazmalarının yapıldığı ve büyük bir kütüphaneye sahip olduğu bilinir. Aynı zamanda Bagratlı Ermeni krallarının gömü alanıdır.

2019 yılında manastırda bir çalışma yapılmamıştır. Manastıra,2014-2017 yılları arasında yapılan ve yapıya zarar veren kaçak kazılar için alınan önlemlerin sonuçlarını kontrol etmek amacıyla gidilmiştir. Sınır güvenliği kapsamında manastırın bulunduğu bölgeye 2018 yılında yerleştirilen kamera sistemi sayesinde, kaçak kazı yapmak isteyenler engellenmiştir.

Digor'a bağlı Bacalı yakınlarında 1. derece askeri sınırdaki Şehit Piyade Er Yaşar Yıldırım Karakolu'nun (Bacalı Karakolu) sınırları içinde 2018 yılında varlığı bilinmeyen bir kilise temel seviyesinde tespit edilmişti. Mevcut kalıntılardan kilisenin, karakolun hemen karşısında Ermenistan tarafında bulunan 10.-11. yüzyıllar arasına tarihlenen kilise ile aynı dönem ve plan tipine, yani içten altı eksedralı, dıştan altıgen olduğu düşünülmüştü. Ayrıca kilisenin kuzeybatı ve güneybatısına bitişik yuvarlak planlı birer burç olduğu gözlenmişti. Yapının bulunduğu alandaki incelemelerde, kilisenin kuzeyinde dört yarım daire, bir dikdörtgen burca sahip kalın sur duvarı olduğu, doğu ve batısında mekânlarbulunduğu belirlenmişti. Alanın eskizi çizilmiş, ölçü alınmıştı fakat sağlıklı bir sonuca ulaşılamamıştı. 2019 yılında kilisenin planında soru işareti yaratan durumlar arazide tekrar gözden geçirildi. Bu incelemelerde kilisenin plan tipi konusunda, kazı yapılmadan net bir sonuca

varılamayacağı anlaşılmış olmakla beraber 2018 yılında belirlediğimiz altı eksedralı plan tipinde olduğu düşüncesi korunmaktadır.

Mren Katedrali, Kars'ın Digor İlçesinin 23 km güneydoğusunda 1. derece askeri sınırda yer alır. Katedral, Arpaçay nehri kenarında, geniş plato üzerine yayılmış Mren olarak bilinen eski yerleşim kalıntılarının ortasında bulunur. Yapı, batı cephesindeki kitabeye göre 7. yüzyılın ilk yarısına 641 öncesine tarihlendirilir. 7. yüzyılda bölgede olan savaşlar hakkında kaynaklarda çok az bilgi vardır. Mren katedrali bu döneme ait yazılı kayıt sunması açısından çok önemlidir. Bizans İmparatoru Herakleios'un (610-641) ismi, batı cephede bulunan bir yazıtta geçer. Bu kitabe Bizans İmparatorluğu ve Ermeni yerel güçleri arasındaki ittifakı göstermesi, sınır güvenliğini sağlamlaştırma girişimleri bakımından önemli bir kanıttır.

8. yüzyıl sonunda Mren bölgesi, Bagratlı Ermeni Sülalesi tarafından Kamsarakan Sülalesi'nden satın alınmıştır. 884-1045 arası Bagratlı Ermeni Krallığının mülkü olan yerleşim ve katedral, 13. yüzyılda Gürcülerin eline geçmiştir. Bugün yıkılmış olan güney cephesindeki kitabelerden (1251, 1273, 1284, 1288, 1295 tarihi),Gürcüler döneminde katedralin büyük bir onarım geçirdiği, 1320 tarihli kitabeden de 14. yüzyıl başlarında hala kullanıldığı anlaşılır. Bu tarihten sonra yapının akıbeti hakkında bilgimiz yoktur. Muhtemelen Karakoyunlular (1365-1469) döneminde yerleşim terkedilmiştir. Osmanlı döneminde ve Rus döneminde katedralin bulunduğu alanda yerleşim olmadığı bilinmektedir.

Mren katedralinin mimari belgelemesi geçmiş yıllarda tamamlanmış, yerleşim alanı taranmış, bazı yerlerde kilise ya da şapel olabilecek kalıntılara, bazı yerlerde de mimari plastik parçalara rastlanmıştı. 2019 yılında Mren Katedrali'nin etrafındaki yerleşim alanında daha ayrıntılı bir tarama yapılmıştır. Bu taramalarda daha önce bulduklarımıza ek olarak bir şapel kalıntısı, mezarlık alanı, haçkar, kitabe ve mimari plastik parçaları tespit edilmiştir. Aynı zamanda 1. derece sınırda olması nedeniyle drone kullanamadığımız alanda klasik yöntemlerle ve basit dijital aletlerle yerleşim alanının planını nasıl çıkaracağı da planlanmıştır.

Mağazberd Kalesi, Ani'nin 4 km güneyinde bulunan kale bugün 1. derece askeri yasak bölge içindedir. Arpaçay'ın kıvrılarak yarımada oluşturduğu kaya üzerine kurulmuş olan kalenin yaklaşık 1 km güneyindeki yamaç üstündeki düzlükte etrafı sur duvarı ile çevrili ikinci bir yerleşimi bulunur.

Mağazberd Kalesi'nin BagratlıErmeni Krallığı döneminde özellikle Ani'nin 961 yılında başkent olmasından sonra önemi artmıştır. Kalenin Tignis gibi kalelerle birlikte Ani'de olan krallık merkezini koruma görevini üstlendiği bilinir. Selçukluların Anadolu'ya gelmesiyle onlar tarafından kullanılmış, 12. yüzyıl sonunda da, Gürcülerin eline geçmiştir. 1350'li yıllarda Moğol istilası sırasında kalenin hâkimiyeti Hatunoğulları aşiretinin kontrolü altındadır. 1579 yılında kale Osmanlılar tarafından ele geçirilmiş ve 19. yüzyıl ortalarına kadar kullanılmıştır.

Mağazberd Kalesinde iki kilise ve 1 şapel 2014 yılında tespit edilmişti. Yerleşim alanındaki kalıntıların da çoğunun kullanım amacı ayırt edilememekle beraber konaklama mekânları ve sarnıçlar göze çarpar. Bunun yanı sıra iki ayrı alanda geniş mezarlıklar bulunur. Bu mezarlıklardan kaleye yakın olanın mimari verilerinden dönemi ayırt edilemezken, iç

kalenin 200 m kuzeybatısında bulunan mezarlığın Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde kullanılmış olduğu söylenebilir.

2019 yılında Mağazberd Kalesi'nin hem alt hem de üst yerleşiminde geçmiş yıllarda tespit ettiğimiz kiliselerin kale içindeki yerlerini, yerleşim alanındaki konumlarını belirlemek üzere çalışma yapılmıştır. Kalenin yerleşim planının çıkartılması için bazı eskizler çizilmiş ve ölçü alınmıştır.

2021 yılında Mağazberd Kalesi ve Mren Katedrali'nde çalışmalar sürdürülecek ve yerleşim alanlarının planları çıkartılacaktır.

Resim 1: Mağazberd Kalesi

Resim 2: Mren Katedrali